

Dolgozat címe: A Honvédelmi Minisztérium fejezet helye az államháztartáson belül a költségvetési gazdálkodásra jellemző sajátosságok tükrében

A dolgozatot készítő hallgató neve: Laczkó Sándor

Szak, képzési szint és munkarend megnevezése: Vezetés és szervezés mesterképzési szak, levelező munkarend

Intézet/tanszék megnevezése: Agrár- és Élelmiszergazdasági Intézet, Agrármenedzsment és Vezetéstudományi Tanszék

Belső témavezető: Dr. Bajkai-Tóth Katinka, egyetemi adjunktus, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Agrár- és Élelmiszergazdasági Intézet, Agrármenedzsment és Vezetéstudományi Tanszék

Külső témavezető: Richter Zsuzsanna ezredes, HM Védelemgazdasági Hivatal, Igazgató.

Dolgozatomban az államháztartás központi alrendszerébe tartozó Honvédelmi Minisztérium fejezet költségvetési gazdálkodásának sajátosságait, specialitásait mutattam be.

Az elmúlt években a világban bekövetkezett változások és események hatására (COVID világjárvány, migrációs nyomás, orosz-ukrán háború) felértékelődött az ország biztonsága, ezáltal a Magyar Honvédség szerepe is. A Kormány felismerte a biztonsági kockázatokkal járó kihívásokat, így az elmúlt években jelentős mértékű forrásokat biztosítottak a tárca részére a HHP keretében végrehajtásra kerülő haderőmodernizációs fejlesztések előremozdítása érdekében. Ezen források költségtakarékos, gazdaságos és hatékony felhasználása az államháztartás erősen szabályozott környezetében kihívás elé állítja a honvédelmi tárca vezetését, valamint a gazdálkodásban részt vevő szakembereket egyaránt.

A kutatásom céljait a fentiekben foglaltak alapján fogalmaztam meg.

Arra keresetem a választ, hogy a megváltozott környezetben a honvédelmi tárca hogyan képes a jelenlegi központosított költségvetés gazdálkodás merev szabályozott keretei között az évről-évre dinamikusan emelkedő források gazdaságos és hatékony felhasználásának eleget tenni. Továbbá, hogy a haderőmodernizáció keretében folyamatosan érkező haditechnikai eszközök üzemeltetéséhez, kezeléséhez szükséges megnövekedett számú humán erőforrás igény kielégítéséhez milyen motiváló tényezők hatnak kedvezően a katonai pályára történő jelentkezés során.

A saját vizsgálat célját és a hipotézisek bemutatását követően ismertettem az egyes hipotézisekhez tartozó vizsgálati technikákat, a kiértékeléshez használt módszereket, eszközöket, valamint a statisztikai próbák eredményeit.

A kutatásom során megállapítást nyert, hogy a tárca részére nem került a vizsgált időszakban valamennyi kormányhatározatban ígért forrás biztosításra. Amennyiben a Pénzügyminisztériummal folytatott folyamatos egyeztetések alapján megállapítható volt, hogy nem biztosítható ezen források maradéktalan felhasználása az adott évben, vagy a honvédelmi tárca költségvetésében - egyéb külső tényezők miatt - felhasználásra nem kerülő felszabaduló források belső előirányzat átcsoportosítással megvalósíthatók, ilyen esetben a Pénzügyminisztérium a kormányhatározatokban előírnál kevesebb forrás biztosítását javasolta a Kormány részére.

A költségvetési várható bevételek és kiadások Kincstár részére készített adatszolgáltatások vizsgálata során megállapítást nyert, hogy a vizsgált időszakban egyetlen évben sem került bírság kiszabásra a honvédelmi tárca részére. A központosított gazdálkodás keretében a tárca eleget tudott tenni a jogszabályokban foglalt egyik legfontosabb elvárásnak, az előrejelzések szerinti kiadások szinten tartás elvárásának. A kapott eredmények alapján megállapítható, hogy a folyamatosan emelkedő források hatékony, gazdaságos felhasználására a jelenlegi költségvetési gazdálkodás szabályozása megfelelő keretet biztosít.

A szerződéses katonai pályára jelentkezők motivációjának vizsgálata során megállapításra került, hogy a havi jövedelem (illetmény) összege kiemelkedő jelentőséggel bír a jelentkezés során. Erre a döntéshozóknak a jövőben is kiemelt figyelmet szükséges fordítani.

Összességében megállapítható, hogy a honvédelmi tárca a megváltozott geopolitikai helyzet, valamint az egyre romló biztonsági körülmények ellenére is eredményes tudott lenni. A folyamatosan évről-évre dinamikusan emelkedő költségvetési forrásokat, az egyre szigorodó szabályok ellenére, a fejezetre jellemző speciálisan kialakított gazdálkodási rendben, a Pénzügyminisztérium szoros felügyelete mellett, a gazdaságosság folyamatos szem előtt tartásával, költségtakarékosan és hatékonyan tudta felhasználni.